

Leta Lal Paul Nu Sin Mwet ROME

Tukakinyen Leta Lal Paul Nu Sin Mwet ROME

Leta Lal Paul Nu Sin Mwet Rome tuh simla nu sin church in acn Rome in akkalemnye lah Paul el akoo in som nu yorolos. El nunku elan orekma inmasrlon mwet Christian we ke kitin pacl, na toko el finsrak mu elos in kasrel ke inkanek lal nwe Spain. El sim in aketeya ma el kalem kac ke lulalfongi lun mwet Christian, ac oayapa ouiyen moul fal mwet Christian in moulkin in fahkak lulalfongi lalos. Book se inge pa fahkak nufon nunak lal Paul, yohk liki kutena book saya.

Tukun Paul el simusla kas in painguk lal nu sin mwet in church Rome, ac akkalemnye lah el pre kaclos, el fahkak sripa yohk lal in leta se inge: “Wosasu uh akkalemnye ma God El oru in aksuwosyela mwet uh ye mutal: pa ke lulalfongi mukena, mutawauk nu ke safla” (1:17).

Toko Paul el akyokye aketeya lal ke nunak sac. El akkalemnye lah mwet nukewa, mwet Jew oayapa mwet sayen mwet Jew, enenu in aksuwosyeyuk ye mutun God, mweyen mwet nukewa oasr ye ku lun ma koluk. Mwet uh aksuwosyeyuk yurin God ke sripen lulalfongi lalos ke Jesus Christ. Tok Paul el aketeya moul sasu lun mwet su fungyang nu sin Christ, ac ma inge sikyak ke sripen akupasri sasu lalos nu sin God. El su lulalfongi Christ, oasr misla lal yurin God, ac Ngun lun God aksukosokyalla liki ku lun ma koluk ac ku lun misa. In chapter 5 nu ke

chapter 8 Paul el sramsramkin sripen Ma Sap lun God, ac oayapa ku lun Ngun lun God in moul lun sie mwet lulalfongi. Na Paul el srike in aketeya lah mwet Jew, ac mwet sayen mwet Jew, elos ac akfalyelos fuka nu ke oakwuk lun God nu sin mwet nukewa. El konauk mu ke mwet Jew elos tuh lusulla Jesus, ma inge ipin pacna oakwuk lun God, tuh mwet nukewa in ku in wi ipeis ke lungkulang lun God in Jesus Christ, ac Paul el lulalfongi mu mwet Jew fah tia lusla Jesus nwe tok. Ke saflaiya, el aketeya lah mwet Christian uh in moul fuka, yokna ke ouiyeen lungse sie sin sie. El oayapa sramsramkin nunak yohk tolu inge: kulansap nu sin God, ma kunen mwet Christian nu ke facl selos ac nu sin sie sin sie, ac ke luman sulela lalos ke nunak na pwaye lun insialos. El aksafye leta se inge ke kas in wilkas nu sin mwet kawuk lal, ac kas in kaksakin God.

Takla Lun Koanon Leta Se Inge

Kas in tukakunla ac mwe nunak yok 1:1–17

Mwet uh enenu in moliyukla 1:18–3:20

Inkanek in molela lun God 3:21–4:25

Moul sasu in Christ 5:1–8:39

Oakwuk lun God ke mwet Israel 9:1–11:36

Ouiyeen moul lun mwet Christian 12:1–15:13

Wilkas ac kas in aksafye 15:14–16:27

¹ Ma sel Paul, mwet kulansap lun Christ Jesus, ac sie mwet sap su God El sulela ac pangon in fahkak Pweng Wo lal.

² Pweng Wo se inge God El tuh wulela kac in kas lun mwet palu lal in pacl loeloes somla, oana ke simla in Ma Simusla Mutal.

³ Pweng se inge ma ke Wen natul, Leum lasr Jesus Christ. Ke el moul in mwet, el isusla sie sin fwilin tulik natul David,

⁴ ac ke el moul in luman God, akkalemeyeyuk ke ku lulap lah el Wen nutin God ke ak-moulyeyukyak el liki misa.

⁵ God El ase lungkulang se inge tuh nga in sie mwet sap inen Christ, ac tuh nga in pwanma mutanfahl nukewa nu ke moul in lulalfongi ac akos.

⁶ Na kowos su muta in acn Rome, kowos wi pac oaoala yurin mwet inge, mweyen God El pangon kowos tuh kowos in mwet lun Jesus Christ.

⁷ Ke ma inge nga sim nu suwos nukewa in acn Rome. God El lungse kowos ac El pangon kowos tuh kowos in mwet lal:

Lela God Papa tumasr ac Leum Jesus Christ in asot lungkulang ac misla nu suwos.

Pre In Sang Kulo

⁸ Ma se meet, nga kulo nu sin God luk keiwos nukewa inen Jesus Christ, mweyen mwet faclu nufon elos lohng ke lulalfongi lowos.

⁹ God El mwet loh luk lah ma nga fahk uh pwayena — God se su nga orekma nu se ke insiuk nufon ke nga luti Pweng Wo ke Wen natul. God El etu lah nga esam kowos

¹⁰ pacl nukewa ke nga pre. Nga siyuk tuh, fin ou lungse lun God, El fah oru tuh nga in ku in fahsrot nu yuruwos ke pacl na sa.

¹¹ Mweyen nga kena liye kowos, tuh nga in akkeye kowos ke mwe akinsewowo lun ngun.

¹² Kalmen ma nga fahk uh pa kut kewa fah akasrui — lulalfongi lowos ac kasreyu, ac lulalfongi luk ac fah kasrekowos.

¹³ Mwet wiuk in lulalfongi, nga ke kowos in etu lah pacl puspis nga akoo in fahsrot nu yuruwos, tusruktu pacl nukewa oasr na ma se ikolyu ngan tia orala. Nga kena tuh nga in ku in kifasla kutu inmasrlowos, oapana ke nga oru inmasrlon mwet in mutunfacl saya.

¹⁴ Nga enenu na in kasru mwet nukewa: mwet ma muta in kalem oayapa mwet srakna muta in lohsr; nu sin mwet etauk, ac nu sin mwet nikin.

¹⁵ Pa oru nga arulana ke fahkak Pweng Wo nu suwos pac su muta Rome.

Ku Lun Wosasu

¹⁶ Arulana yohk yukinyen Wosasu sik; tuh pa inge inkanek in molela na ku lun God nu selos nukewa su lulalfongi — nu sin mwet Jew meet, ac oayapa nu sin mwet sayen mwet Jew.

¹⁷ Tuh Wosasu uh akkalemye ma God El oru in aksuwosyela mwet uh ye mutal: pa ke lulalfongi mukena, mutawauk nu ke safla. Oana Ma Simusla uh fahk, “El su aksuwosyeyuk ye mutun God ke lulalfongi fah mouL.”

Ma Sufal Lun Mwet Uh

¹⁸ Kasrkusrak lun God akkalemyeyuk inkusrao me, lain ma koluk ac ma sufal nukewa lun mwet, mweyen ouiya koluk lalos lohsrالا ma pwaye in tia eteyuk.

19 God El kaelos, mweyen ma mwet uh ku in etu ke God kalem na selos, mweyen God sifacna El oru in kalem selos.

20 Finne tia ku in liyeyuk ku lun God su kawil ac elah mutal lal, a oe ke mutaweyen orekla faclu God El akkalemye ma inge ke ma El orala. Ouinge elos tia ku in oru kutena kas in taltal ke ma koluk lalos.

21 Elos etu God, tusruktu elos tia akfulatyal oana ma fal elos in oru, ac elos tia pac sang kulo nu sel. A nunak lalos wangin sripa, ac lalfon, ac lohslana.

22 Elos fahk mu elos lalmwetmet, tusruktu elos lalfon.

23 Elos tia alu nu sin God su moul ma pahtpat, a elos alu nu sin ma lumweyukla nu ke luman mwet, ku won, ku kosro, ku ma orakrak.

24 Ke sripen ouiya fohkfok lalos, God El lela elos in oru na lungse lalos, ac nunak fohkfok lalos kololos in oru mwe mwekin yurin sie sin sie.

25 Elos forla liki ma pwaye ke God nu ke ma kikiap. Elos alu ac kulansupu ma God El orala, ac tia alu nu sel su orala ma uh, su fal in kaksakinyuk nwe tok! Amen.

26 Ke sripen elos oru ma inge, God El fuhlelosla nu ke lung lun ikwa su mwe akmwekin yoklana. Finne mutan uh, wanginla kena lalos nu ke mukul, a elos oru ma na sufal inmasrlolos sifacna.

27 In lumah sacna, mukul uh oayapa wanginla kena lalos nu ke mutan, ac arulana upa nunak in kosro lalos yurin mukul nu sin mukul. Elos oru mwe akmwekin yurin sie sin sie, ouinge elos

sifacna eis in elos kaiyuk ma fal nu selos ke sripen orekma koluk lalos.

²⁸ Ke sripen mwet uh srangesr in nunku ke etauk pwaye ke God, na pa El fuhlelana elos in sifacna oru nunak sakirik lalos, pwanang elos oru ma na sufal elos in oru.

²⁹ Elos sessesla ke kain koluk nukewa: nunak koluk, rapku, ac wenteistr; elos arulana sok, akmas, anwuk, kutasrik ac sulallal. Elos mwet lesrik

³⁰ ac kaskas in akkolukye sie sin sie. Elos srunga God, enum in kaskas, inse fulat ac filang. Elos kinauk inkanek in alein, ac seakos papa nina.

³¹ Elos koflana akilen inmasrlon ma wo ac ma koluk. Elos tia liyaung wulela lalos, ac wangin kulang ac pakoten lalos nu sin mwet.

³² Elos etu lah ma sap lun God fahk mu mwet su moulkin ouiya inge, fal elos in misa. Tusruktu elos nuna oru na ma inge, ac elos oayapa akkeye mwet saya ma oru ma inge.

2

Nununku Lun God

¹ Ac kom, kawuk luk, ya kom nununku mwet saya? Wanginna sripa kom in nununku mwet, finne su kom an. Mweyen ke kom nununku mwet saya u, a kom wi pac oru ouiya ma elos oru, kom sifacna liskomla.

² Kut etu lah God El suwohs ke El nununkalos su oru kain in ouiya inge.

³ A kom, kom wi oru kain in ouiya ma kom nununku mwet ngia kac! Ya kom nunku mu kom ac ku in kaingkunla nununku lun God?

⁴ Ku sahp kom pilesru kulang lulap ac muteng ac mongfirsasr lun God! Ya kom tia akilen lah God El kulang ke sripen El kena kolkomla nu ke auliyak?

⁵ Tusruktu ke sripen upa na insiom ac kom likkeke, kom sifacna akyokye kaiyuk nu sum ke Len se God El fah akkalemeye kasrkusrak ac nununku suwohs lal.

⁶ Tuh God El ac fah moli nu sin mwet nukewa fal nu ke orekma lalos.

⁷ Oasr mwet su oaru na in oru ma wo, ac elos suk ohi, wolana, ac moul kawil sin God. Na God El ac fah sang nu selos moul ma pahtpat.

⁸ Ac kutu mwet uh nunku kaclos sifacna ac tia lungse ma suwohs, pwanang elos ukwe na ma sesuwos. God El fah fahkak lupan mulat ac kasrkusrak lal nu selos su ouinge.

⁹ Ac fah oasr keok ac waiok nu selos nukewa su oru ma koluk — nu sin mwet Jew meet, ac oayapa nu sin mwet sayen mwet Jew.

¹⁰ Tusruktu God El fah sang wolana, sunak, ac misla nu selos nukewa su oru ma wo — nu sin mwet Jew meet, ac oayapa nu sin mwet sayen mwet Jew.

¹¹ Tuh God El tia sulosol mwet.

¹² Ma Sap lal Moses finne wangin yurolos su tia mwet Jew, ke elos oru ma koluk elos ac nuna tuhlac na. Ma Sap u ma nu sin mwet Jew, na ke mwet Jew elos oru ma koluk, elos ac fah nununkeyuk fal nu ke Ma Sap.

¹³ Tuh mwet uh tia aksuwosyeyuk ye mutun God ke sripen elos lohng Ma Sap uh, ac ke sripen elos akos ma sapkinyuk ke Ma Sap uh.

¹⁴ Ma Sap lal Moses tuh tia itukyang nu sin

mwet sayen mwet Jew. Tusruktu kutena pacl elos mouf fal nu ke ma sap mweyen na elos sifacna nunkauk mu fal, na elos akkalemye lah elos oakiya ma sap nu selos sifacna, finne wangin Ma Sap lal Moses yurolos.

¹⁵ Ouiyen mouf lalos sifacna fahkak lah ma sapkinyuk in Ma Sap u simla insialos. Oayapa elahlos wi pac akpwayeye ma se inge, mweyen kutu pacl u nunak na lalos akkalemye nu selos ma su wo ac ma su koluk.

¹⁶ Fal nu ke Pweng Wo su nga luti kac, ac fah ouinge ke Len se ma God El fah nununku nunak lukma lun mwet nukewa ke Jesus Christ.

Mwet Jew Ac Ma Sap

¹⁷ A funu kom — kom sifacna fahk mu kom mwet Jew, ac kom fliya finsrak lom fin Ma Sap, ac konkin mu oasr kupasr lom nu sin God.

¹⁸ Kom etu ma lungse lun God, ac kom lotela ke Ma Sap u in sulela ma suwohs.

¹⁹ Kom sifacna oru mu kom mwet kol nu sin mwet kun, ac kalem nu selos su muta in lohser.

²⁰ Kom aketeya nu sin mwet lalfon, ac kom mwet luti nu selos su sulukung. Kom lulalfongi mu ke sripen Ma Sap u oasr sum, kom etu ma nukewa ac ma nukewa kom fahk u pwayena.

²¹ Kom luti mwet saya — ac efu kom tia luti kom sifacna? Kom fahkak mu, “Nik kom pisrapasr,” ac kom, kom tia pisrapasr?

²² Kom fahk mu, “Nik kom kosro,” ac kom, ya kom tia kosro? Kom kwase ma sruloala. Ac kom, ya kom tia pisre ma in tempul lalos u?

²³ Kom konkin mu Ma Sap lun God oasr yurum. Ac kom, ya kom tia akmwekinye God ke kom kunausla Ma Sap lal?

²⁴ Ma Simusla u fahk, “Mwet in mutunfacl saya elos kaskas kupatol ke Een God, ke sripowos mwet Jew.”

²⁵ Kom fin akos Ma Sap, oasr sripen kosrala lom; tusruktu kom fin seakos Ma Sap, wangin sripen kosrala lom.

²⁶ Mwet pegan elos tia kosrala, tusruktu elos fin akos ma sapkinyuk ke Ma Sap, ya God El ac tia akilenulos oana elos in mwet kosrala?

²⁷ Ouinge mwet pegan elos ac fah nununkeowos mwet Jew, mweyen kowos kunausla Ma Sap, finne Ma Sap u simla oasr yuruwos ac kowos kosrala. A elos akos Ma Sap, elos ne tia kosrala in mano.

²⁸ Na su win mwet Jew na pwaye, ma kosrala na pwaye? Tiana mwet se ma mwet Jew ke luku, su kosrala na ke manol.

²⁹ Mwet Jew na pwaye pa mwet Jew ke insia, su kalmeya pa mwet se su kosrala lal oan insial. Ma inge orekma lun Ngun lun God, tia ke Ma Sap ma simla uh. Kain mwet se inge eis kaksak sin God, ac tia sin mwet.

3

¹ Na mea, oasr ma ac wo nu sin mwet Jew yohk liki mwet saya uh? Ya oasr sripen kosrala?

² Aok, arulana yohk na pwaye, in ouiya nukewa! Ma se meet, God El tuh sang kas lal nu sin mwet Jew.

³ Tusruktu fuka, kutu selos fin tia oaru nu ke kas lal? Ya kalmac pa God El ac tia pac oaru?

⁴ Tia ku! God El pwayena, finne mwet nukewa mwet kikiap. Oana ke Ma Simusla fahk,

“Suwohs lom ac fah kalem ke kas lom;

Ke pacl kom orek nununku, suwohs uh ac fah ma lom.”

⁵ Na ma koluk kut oru uh fin akkalemyela suwoswos lun God nu sin mwet uh, na fuka? Ya kut ku in fahk mu God El tafongla ke El kai kut? (Ke nga fahk ouinge, nuna ma na mwet uh ac siyuk.)

⁶ Tiana ku! God El fin sesuwos, El ac nununku faclu fuka?

⁷ Tusruktu fuka fin orekma sesuwos luk pa oru mwet uh in arulana akfulatye wolana lun God, ke sripen suwoswos lal kalemla liki meet? Efu ku ngan srakna nununkeyuk oana sie mwet koluk?

⁸ Na efu kut tia tari fahk mu, “Lela kut in oru ma koluk, tuh ma wo uh in sikyak”? Pwaye lah kutu mwet uh akkolukyeyu ac fahk mu nga kaskas ouinge! Elos ac fah eis lusla, fal nu ke ma elos oru.

Wangin Sie Mwet Suwohs

⁹ Na fuka, ya kut mwet Jew wo liki mwet in mutunfacl saya? Mo, kut tiana wo lukelos! Nga akkalemye tari lah mwet Jew ac mwet saya uh tukenina muta ye ku lun ma koluk.

¹⁰ Oana Ma Simusla uh fahk:

“Wangin sie mwet suwohs ye mutun God,

¹¹ Wangin mwet kalem ke ma suwohs,

Wangin mwet suk God.

- 12 Elos nukewa forla liki God;
 Elos nukewa tafongla;
 Wangin sie mwet oru ma suwohs, tiana sie.
- 13 Kaskas kutasrik lalos kolla mwet nu ke misa;
 Kikiap sulallal sroma fin lohulos,
 Ac kas in aksangeng tuku liki oalulos, oana
 pwasin tuku liki oalin serpent;
- 14 Sramsram lalos sessesla ke kas in selnga
 na koluk.
- 15 Elos sa na in akkeokye ac uniya mwet;
 16 Yen nukewa elos fahsr we, elos kunausla
 acn ac sang ongoiya nu sin mwet.
- 17 Elos tia etu inkanek in orek misla inmasrlon
 mwet,
 18 Ac elos tia pac etu in sangeng sin God.”
- 19 Inge kut etu lah ma nukewa ma sapkinyuk
 in Ma Sap uh ma na nu selos su muta ye Ma Sap,
 tuh in tulokinya kas in laflafu nukewa lun mwet,
 ac oru tuh faclu nufon in nununkeyuk sin God.
- 20 Tuh wangin mwet aksuwosyeyuk ye mutun
 God ke sripen el akfalye Ma Sap. Pwayena ma
 Ma Sap uh oru pa in akkalemye nu sin mwet uh
 lah elos orekma koluk.

God El Aksuwosye Kut Nu Sel Fuka

- 21 Na inge, God El fahkak tari nu sin mwet uh
 inkanek lal in aksuwosyelos ye mutal. Tiana ma
 ke ma sap, finne Ma Sap lal Moses ac mwet palu
 elos tuh orek loh kac.
- 22 God El aksuwosye mwet uh nu sel ke
 lulalfongi lalos in Jesus Christ. El oru ouinge
 nu sin mwet nukewa su lulalfongi ke Christ,
 mweyen yorol wangin srisri:

²³ mwet nukewa orekma koluk, ac elos nukewa tia sun lupan wolana se ma God El akoo nu selos.

²⁴ A ke lungkulang lun God su El ase ke wangin molo, mwet nukewa aksuwosyeyuk ye mutal ke Christ Jesus, su aksukosokyelosla.

²⁵ Ac God El eialang Christ, tuh ke sripen misa lal fin sakseng, mwet uh fah ku in eis nunak munas ke ma koluk lalos ke elos lulalfongi in el. God El oru ouiya se inge in fahkak suwoswos lal. In pacl meet ah, El tuh mongfisirasr ac sifacna sulela Elan tia lohang nu ke ma koluk lun mwet uh.

²⁶ A in pacl inge El lohang nu ke ma koluk lalos, in akkalemye suwoswos lal. Ouinge El sifacna fahkulak lah El suwoswos, ac lah El aksuwosye mwet nukewa su lulalfongi ke Jesus.

²⁷ Na mea kut ku in konkin kac? Wangin! Ac efu? Ya kut ku in fahk mu mweyen kut akos Ma Sap? Mo! Ma na ke sripen kut lulalfongi.

²⁸ Tuh kut etu tari lah sie mwet el aksuwosyeyuk yurin God ke lulalfongi mukena, ac tia ke el oru ma sapkinyuk in Ma Sap.

²⁹ Ku mea, God El God lun mwet Jew mukena? Ya El tia God lun mwet sayen mwet Jew an pac? Aok, El God pac lalos.

³⁰ Oasr God sefanna, ac El ac aksuwosye mwet Jew ac oayapa mwet sayen mwet Jew ke lulalfongi lalos.

³¹ Na fuka — kalmen ma inge pa ke sripen lulalfongi se inge kut ac sisle Ma Sap? Mo, tia ouinge; a kut akkeye Ma Sap.

4

Abraham El Sie Mwe Srikasrak

¹ Na mea kut ac srumun inge kac! Abraham, papa matu tumun mwet Jew uh? Mea tuh sikyak nu sel?

² God El fin aksuwoswosyal ke sripen orekma lal, na oasr ma el ku in konkin kac — tusruktu tia ye mutun God.

³ Ma Simusla uh fahk, “Abraham el filiya lulalfongi lal in God ac ke sripen lulalfongi lal, God El oakulla sie mwet suwoswos.”

⁴ Sie mwet su orekma el eis molin orekma lal, na moul se inge tia mwe kite se, a molin orekma lal.

⁵ A mwet se su lulalfongi in God, ac tia filiya lulalfongi lal ke orekma wo lal sifacna, pa inge mwet se su God El ku in nunak munas nu sel ke ma koluk lal, ac ke sripen lulalfongi lal, God El oakulla sie mwet suwohs.

⁶ Pa inge kalmen ma David el fahk ke el kaskas ke in sewowo lun mwet se su God El oakla mu el suwohs, finne wangin ma el oru:

⁷ “In sewowo elos su ma koluk lalos nunak munas nu selos,
Su orekma koluk lalos tuleyukla!

⁸ In sewowo el su Leum El tia oakla ma koluk lal!”

⁹ Ya in sewowo se ma David el kaskas kac inge, ma na nu sin mwet kosrala mukena? Mo, ma pac nu selos su tia kosrala. Tuh oana ma nga fahk tari, Ma Simusla uh fahk mu, “Abraham el filiya lulalfongi lal in God ac ke sripen lulalfongi lal, God El oakulla sie mwet suwoswos.”

¹⁰ Ma se inge siyak ngac? Meet liki Abraham el kosrala ku tukun el kosrala? Ma meet, tia ma toko.

¹¹ El tuh kosrkosrla tok, ac kosrala lal sie akul in akkalemye lah, ke sripen lulalfongi lal, God El oakal sie mwet suwoswos meet liki el kosrala. Ke ma inge Abraham el oana papa tumun mwet nukewa su lulalfongi in God, ac God El oakalos mwet suwoswos ye mutal, elos finne tia kosrla.

¹² El papa pac tumalos su kosrala, aok, elos su oayapa moul in lulalfongi oana papa tumasr Abraham el moulkin meet liki el tuh kosrala.

Wuleang Lun God Ma Nu Selos Su Lulalfongi

¹³ Ke God El wulela nu sel Abraham ac fwilin tulik natul mu faclu ac fah ma lal, El oru ouinge, tia mweyen Abraham el akos Ma Sap, a mweyen el lulalfongi ac el oaoala sie mwet suwoswos ye mutun God.

¹⁴ Tuh fin ma God El wuleang kac ac itukyang na nu selos su akos Ma Sap, na ac wangin kalmen lulalfongi lun mwet uh, ac wuleang lun God wangin sripa.

¹⁵ Seakos lun mwet nu ke Ma Sap lun God pwanang kasrkusrak lal, tusruktu yen ma wangin ma sap we, wangin pac seakos ma sap.

¹⁶ Ke ma inge, wuleang se inge oakwuki fin lulalfongi, tuh in arulana kalem lah wuleang se inge oanu sie mwe kite lun God su wangin molo, nu sin fwilin tulik natul Abraham nukewa — tia nu selos mukena su akos Ma Sap, a oayapa nu selos su lulalfongi oana Abraham. Tuh Abraham el papa tumasr nukewa in ngun;

¹⁷ oana Ma Simusla uh fahk, “Nga ac oru kom in papa tumun mutanfahl puspis.” Ke ma inge wulela sac pwayena mweyen ma sin God me, su Abraham el lulalfongi — God su akmoulyauk mwet misa, ac su sap lal uh oru in sikyak ma su wangin meet.

¹⁸ Abraham el sruokya lulalfongi ac finsrak lal, finne pacl ma upa na in oasr finsrak. Pa oru el “papa tumun mutanfahl puspis.” In oana ke Ma Simusla uh fahk, “Fwilin tulik nutum ac fah pus oana itu uh.”

¹⁹ In pacl sac Abraham el apkuran in sun yac siofok, ac lulalfongi lal tiana munasla, el finne nunku ke manol lah apkuran in misa, ku kacl Sarah lah el kofla orek tulik.

²⁰ Lulalfongi lal tiana wanginla, ac el tiana alolo ke wulela lun God nu sel. Lulalfongi lal akkeyal, ac el kaksakin God.

²¹ El etu na pwaye lah God El ku in oru ma El wulela kac.

²² Pa oru, ke sripen lulalfongi lal Abraham, “God El oakulla sie mwet suwoswos.”

²³ Kas inge “God El oakulla sie mwet suwoswos” tia simla kacl Abraham mukena.

²⁴ Simla pac kacsr, su ac fah oaoala mwet suwoswos ke sripen kut lulalfongi in God su akmoulyalak Jesus Leum lasr liki misa.

²⁵ God El eisalang Jesus nu ke misa ke sripen ma koluk lasr, ac El akmoulyalak tuh Elan aksuwosye kut ye mutal sifacna.

5

Suwohs Ye Mutun God

¹ Inge, ke kut aksuwosyeyukla tari yurin God ke sripen lulalfongi lasr, oasr misla lasr yurin God ke Leum lasr Jesus Christ.

² Ke sripen lulalfongi lasr in Christ, el pwenkutme in pulakin lungkulang lun God, su kut moul kac in pacl inge. Ouinge kut arulana engan mweyen oasr finsrak lasr lah kut ac fah ipeis ke wolana lun God!

³ Kut oayapa engan ke mwe keok nu sesr, mweyen kut etu lah mwe keok uh orala muteng,

⁴ ac ke sripen muteng lasr God El in sewowo sesr, ac in sewowo lal kacsr ase finsrak lasr.

⁵ Finsrak se inge ac tia aktoasrye kut, tuh God El ase lungse lal nu in kut ke Ngun Mutal, su mwe kite lal nu sesr.

⁶ Tuh ke pacl se kut srakna munas, Christ El misa kacsr su mwet koluk, ke pacl ma God El pakiya.

⁷ Ma na upa se sie mwet in misa ke sie mwet suwoswos. Tuh sahp ac oasr mwet lungse in misa ke sie mwet wo.

⁸ Tusruktu God El akkalemye lupan lungse lal nu sesrmweyen ke pacl se kut srakna mwet koluk, Christ el misa kacsr.

⁹ Ke sripen misa lal fin sakseng, inge kut aksuwosyeyukla yurin God; na arulana kalem pac lah el ac fah molikutla liki kasrkusrak lun God!

¹⁰ Tuh meet kut mwet lokoalok lun God, tusruktu El orala kut in mwet kawuk lal ke misa lun Wen natul. Inge ke kut mwet kawuk lun God uh, arulana kalem lah kut ac fah moliyukla ke sripen moul lun Christ!

¹¹ Ac tia ma inge mukenakut insewowo pac ke sripen ma God El oru nu sesr in Jesus Christ Leum lasr, su orala tuh kut in mwet kawuk lun God.

Adam Ac Christ

¹² Ma koluk tuku nu faclu ke mwet se, ac ma koluk lal use pac misa. Ke sripa se inge, misa ma nu sin mwet nukewa, mweyen mwet nukewa orekma koluk.

¹³ Tuh oasr ma koluk faclu meet liki God El sang Ma Sap nu sel Moses; tusruktu yen wangin ma sap we, wangin akilenyen ma koluk we.

¹⁴ In pacl lal Adam me nu ke pacl lal Moses, misa el leum fin mwet nukewa, ac faclos pac su tia orekma koluk in ouiya se ma Adam el oru ke el seakos sap lun God.

Adam el mwe lemlem nu ke sie su ac fah tuku.

¹⁵ Tusruktu mwet luo inge tia oana sie, mweyen mwe kite kulang lun God tia oana ma koluk lal Adam. Pwaye lah mwet puspis misa ke sripen ma koluk lun mwet sac. Tusruktu lungkulang lun God arulana yohk liki, oayapa luman mwe kite ke kulang lal su ma nu sin mwet puspis, ma ke sripen lungkulang lun mwet se, su Jesus Christ.

¹⁶ Oayapa oasr ekla inmasrlon mwe sang lun God ac ma koluk lun sie mwet. Tukun ma koluk sac, nununku tuku ac fahk "Oasr mwatal." A tukun ma koluk puspis orekla, mwe kite ke kulang lun God fahk "Wangin mwatalos!"

¹⁷ Pwaye lah ke sripen ma koluk lun sie mwet, misa leum fin mwet uh. Na faska lupan kutangla lun mwet su God El sang mwe kite kulang ac

suwohs lal nu selos ke sripen mwet se ngia, Jesus Christ!

¹⁸ Ouinge, ke ma koluk sefanna tuh sang lusla nu sin mwet uh nukewa, in ouiya sacna orekma in aksuwos sefanna tuh aksukosokye mwet uh nukewa, ac sang moul nu selos.

¹⁹ Na oana ke mwet nukewa elos mwet koluk ke sripen seakos lun mwet sefanna, in ouiya sacna, mwet nukewa ku in aksuwosyeyuk ye mutun God ke sripen akos lun mwet se, Jesus Christ.

²⁰ Ma Sap uh ituku in pwanang orekma koluk in yokelik; tusruktu yen ma koluk uh yokelik we, lungkulang lun God yokelik liki.

²¹ Ouinge, in oana ke ma koluk uh leumi mwet uh ke misa, in ouiya sac pacna, lungkulang lun God leumi kut ke El aksuwosye kut ye mutal, ac pwen kut nu ke moul ma pahtpat ke sripen Jesus Christ, Leum lasr.

6

Misa Nu Ke Ma Koluk, Ac Moul In Ma Sefanna Yurin Christ

¹ Na mea kut ac fahk? Ya kut ac oru na ma koluk tuh lungkulang lun God fah yokelik?

² Mo, in tia ouinge! Kut misa tari nu ke ma koluk — na fuka tuh kut in srakna moulkin ma koluk?

³ Tuh kowos tia etu lah ke kut baptaisla in ma sefannala yurin Christ Jesus, kut oayapa baptaisla in ma sefannala yorol ke misa lal.

⁴ Ke kut baptaisla, kut welul pukpuki ac welul misa, tuh in oana ke akmoulyeyuyak el liki misa

ke ku wolana lun Papa, kut fah oayapa ku in moulkin sie moul sasú.

⁵ Tuh ke sripen kut ma sefannala yorol ke kut welul in misa lal, in ouiya sacna kut ac fah akmoulyeyukyak oana el nu ke moul.

⁶ Ac kut etu lah moul matu lasr wi Christ anwuki fin sakseng, tuh God Elan kunausla kena lasr nu ke ma koluk, na kut fah tia sifilpa mwet kohs nu ke ma koluk.

⁷ Tuh ke pacl se sie mwet el misa, el ak-sukosokyeyukla liki ku lun ma koluk.

⁸ Ke kut misa tari yurin Christ, kut lulalfongi lah kut fah oayapa moul yorol.

⁹ Tuh kut etu tuh Christ el akmoulyeyukyak liki misa, ac el ac fah tia sifil misa, mweyen el tia sifil muta ye ku lun misa.

¹⁰ Ouinge, ke el misa el kunausla ku lun ma koluk ke pacl sefanna, su ma na nwe tok. Ac moul su el moul kac inge, el moul in sie sin sie yurin God.

¹¹ In lumah sacna, kowos in sifacna lumwekows oana mwet misa nu ke ma koluk, a kowos moul in sie sin sie yurin God ke Christ Jesus.

¹² Ma koluk in tia sifil leumi monuwos, su ma ac kulawi, ac kowos in tia sifil akos kena lun monuwos.

¹³ Ac kowos in tia pac sang kutena lahn monuwos nu ke ma koluk, in orekmakinyuk nu ke sripa koluk. A kowos in eiskowosyang sifacna nu sin God, oana elos su utuku liki misa nu ke moul, ac eiskowosyang fon nu sel in orekmakinyuk nu ke sripa suwohs.

14 Ma koluk in tia leumi kowos; tuh kowos tia moul ye ma sap a ye lungkulang lun God.

Mwet Kohs Nu Ke Suwoswos

15 Na mea? Ya kut ac oru ma koluk, mweyen kut tia muta ye Ma Sap a ye kulang lun God? Mo, ac tia ouinge!

16 Kowos etu na lah ke pacl se kowos eiskowosyang sifacna oana mwet kohs in akos sie mwet, kowos mwet kohs nu sin leum sac su kowos akos uh. Kowos fin mwet kohs lun ma koluk, kowos ac misa. Ku kowos fin mwet kohs nu sin God ac aksol, na El ac fah aksuwosye kowos ye mutal.

17 Tusruktu kulo nu sin God! Tuh meet, kowos mwet kohs nu ke ma koluk, a inge kowos akos ma pwaye ma lutiyuk kowos kac ke insiowos nufon.

18 Kowos tuh tuleyukla liki ku lun ma koluk, ac kowos mwet kohs lac nu ke ma suwoswos.

19 (Ke sripen srikla kalem lowos, nga ac orek-makin kas ma kowos pahla in lohng.) In pacl meet ah kowos sifacna eiskowosyang nufon oana mwet kohs nu ke lumah fohkfok ac ma koluk, su ma nu ke sripa koluk. In lumah sacna, kowos enenu in eiskowosyang nufon oana mwet kohs nu ke suwoswos, su ma nu ke sripa mutal.

20 Ke pacl se kowos tuh mwet kohs nu ke ma koluk, kowos tuh sukosok liki ma suwoswos.

21 Ma wo fuka kowos tuh eis ke kowos oru ma kowos mwekin kac inge? Saflaiyen ma ingan: misa!

22 Tusruktu inge kowos sukosokla liki ma koluk, ac kowos mwet kohs nu sin God. Ma

wo kowos ac eis pa sie moul su kisakinyukyang nufon nu sin God, ac saflaiya: moul ma pahtpat.

²³ Tuh molin ma koluk pa misa; a mwe kite lun God pa moul ma pahtpat yurin Christ Jesus Leum lasr.

7

Sie Srikasrak Ke Marut

¹ Mwet lili ac lulu, kowos ac kalem ke ma nga akola in fahk uh, mweyen kowos nukewa etu ke ma sap. Ma sap uh leum fin mwet uh ke lusen na pacl elos moul.

² Fin pa sie mutan payuk, el kapiri nu sin mukul tumal ke lusen na moul lun mukul tumal. Tusruktu mukul sac fin misa, na mutan kial el sukosokla liki ma sap su sruokol nu sin mukul tumal.

³ Ke ma inge, mutan sac fin muta pac yurin sie mukul ke pacl se mukul tumal el srakna moul, el ac fah pangpang sie mutan kosro. Tusruk, mukul tumal ah fin misa, mutan sac sukosokla liki ma sap ma sruokol, ac el tia orek kosro el fin payukyak sin sie pac mukul.

⁴ Ac oapana inge nu suwos, mwet lili ac lulu. Kut fin nunku nu ke Ma Sap, kowos misa tari, mweyen kowos lahn monin Christ; ac inge kowos ma lal su akmoulyeyukyak liki misa, tuh moul lasr ac orekma lasr in oasr sripa nu sin God.

⁵ Tuh ke kut moul fal nu ke moul in ikwa, Ma Sap uh pirakak lung koluk in kut ac ma inge orekma in manosr, pwanang ma nukewa kut oru uh pwenkutla nu ke misa.

⁶ Tusruktu inge, kut sukosokla liki Ma Sap, mweyen kut misa nu ke ma se ma tuh sruok kut oana mwet kapir. Kut tia sifilpa kulansap in ouiya matu lun sie ma sap simla, a in ouiya sasu lun Ngun Mutal.

Ma Sap Ac Ma Koluk

⁷ Na mea, kut ac fahk mu Ma Sap uh koluk? Mo, tia ouinge! Tusruktu pwaye lah Ma Sap pa oru nga etu lah mea ma koluk uh. Ma Sap funu tia fahk, "Nik kom rapku," nga lukun tia etu ngan rapku.

⁸ Tusruktu ke sripen ma sap sacn, ma koluk uh konauk inkanek wo lal in pirikyuu nu ke kain in mwel koluk puspis. Fin wangin Ma Sap, na ma koluk el ma misa se.

⁹ Nga sifacna, nga tuh moul sayen ma sap meet, a ke Ma Sap tuku, ma koluk uh moulyak,

¹⁰ ac nga misa. Na ma sap se su ituku in mwe moul nu sik, tuh ekla mwe misa.

¹¹ Ma koluk konauk pacl wo lal, ac el orekmakin ma sap sac in kiapweyula ac uniyuwi.

¹² Ke ma inge, Ma Sap uh mutal, ac ma sapkinyuk nukewa loac mutal, suwohs, ac wo.

¹³ Na mea, pwaye lah ma wo uh pa oru nga misa? Mo! Ma koluk pa oru! Ma koluk el orekmakin sie ma wo in ase misa nu sik, in akkalemye lupan koluk la. Ouinge, ke sripen ma oakwuk in Ma Sap, ma koluk el sifacna akkalemye lah arulana yohk kolukiya.

Kain In Ku Luo Alein In Sie Mwet

¹⁴ Kut etu lah Ma Sap uh ma lun ngun; a nga sie mwet moul in ikwa, kukakinyukla oana sie mwet kohs nu ke ma koluk.

¹⁵ Nga tia kalem ke ma nga oru; mweyen nga tia oru ma nga lungse, a nga oru ma nga srunga.

¹⁶ Ke sripen nga oru ma nga tia lungse oru, ma se inge fahkak lah Ma Sap uh suwohs.

¹⁷ Ouinge tia nga pa oru ma inge; a ma koluk su oan in nga.

¹⁸ Nga etu lah wangin ma wo in nga — aok, in moul in ikwa luk. Mweyen nga finne ke oru wo, nga tia ku in oru.

¹⁹ Nga tia oru ma wo ma nga lungse oru; a nga oru ma sufal su nga tia lungse oru.

²⁰ Nga fin oru ma nga tia lungse oru, kalmac pa tia nga pa oru; a ma koluk su oan in nga pa oru.

²¹ Ke ma inge nga konauk lah ma sap se inge pa orekma in nga; ke pacl nga lungse oru ma wo, ma koluk mukena pa nga sulela in oru uh.

²² Insiuk engankin ma sap lun God.

²³ Tusruktu nga liye siena kain ma sap pa orekma in monuk — sie ma sap su lain ma sap su nunak luk uh akkeye. El oru nga mwet kapid nu ke ma sap lun ma koluk su orekma in monuk.

²⁴ Nga supwarla na pwaye! Su ac fah moliyula liki mano se inge, ma pwenyula nu ke misa?

²⁵ Nga kulo nu sin God, su moliyula ke Leum lasr Jesus Christ!

Pa inge ouiyuk: in ku luk sifacna nga kulan-supu ma sap lun God ke nunak luk mukena, ac moul in ikwa luk pa kulansupu ma sap lun ma koluk.

8

Moul In Ngun

¹ Inge wangin lusla nu selos su moul in ma sefanna yurin Christ Jesus.

² Tuh ma sap lun Ngun, su ase nu sesr moul pwaye ke kut ma sefanna yurin Christ Jesus, aksukosokyeyu liki ma sap lun ma koluk ac misa.

³ Ma su Ma Sap uh tia ku in oru ke sripen munas lun mwet, God El orala. El lain ma koluk lun moul in mwet ke El supwama Wen natul, su tuku in lumasr mwet koluk, in lusla ma koluk.

⁴ God El oru ouinge tuh ma suwohs su sapkinyuk ke Ma Sap fah ku in arulana akpwayeyuk in kut su moul fal nu ke Ngun lal, ac tia nu ke ma lungse lun ikwa.

⁵ Elos su moulkin moul in ikwa, nunak lalos sukna ma lun ikwa. Elos su moulkin moul in Ngun, nunak lalos suk ma lungse lun Ngun.

⁶ Elos su nunkalana ke ma lungse lun ikwa elos fah misa; a elos su nunkalana ke ma Ngun lun God uh lungse, elos fah eis moul pwaye ac misla.

⁷ Ouinge mwet se su moul in ikwa uh leum facl, el lain God, mweyen el tia akos Ma Sap lun God; aok, el koflana akos.

⁸ Elos su akos lungse lun ikwalos koflana akinsewowoye God.

⁹ Tusruktu kowos tia moul fal nu ke ma lungse lun ikwa, a kowos moul fal nu ke ma lungse lun Ngun — fin pwaye lah Ngun lun God oan in kowos. Kutena mwet su Ngun lun Christ wangin yoro, el tia ma lal.

¹⁰ Tusruktu Christ el fin muta in kowos, Ngun el mwe moul nu suwos, mweyen aksuwosyeyuk kowos tari ye mutun God, monuwos finne ac misa ke sripen ma koluk.

¹¹ Ngun lun God su akmoulyelak Jesus liki misa fin muta in kowos, na El su akmoulyelak Christ fah oayapa asot moul nu ke mano sukawil lowos, ke Ngun lal oan in kowos.

¹² Ke ma inge, mwet wiuk in lulalfongi, oasr ma se kut enenu in oru, pa kut in tia moulkin ma lungse lun ikwa.

¹³ Mweyen kowos fin moulkin lungse lun ikwa, kowos ac misa; a kowos fin uniya orekma koluk lowos ke ku lun Ngun, kowos fah moul.

¹⁴ Elos su kolyuk sin Ngun lun God elos ma nutin God.

¹⁵ Mweyen Ngun se su God El asot nu suwos el tia akkohsye kowos ku aksangengye kowos; a Ngun sac oru tuh kowos in ma nutin God, ac ke ku lun Ngun kut ku in pang nu sin God ac fahk, "Papa! Papa!"

¹⁶ Ngun lun God sifacna kupasrme nu ke ngunasr, in akkalemye lah kut tulik nutin God.

¹⁷ Ac ke kut ma natul, mwe in sewowo su El akoela nu sin mwet lal ac fah ma lasr, ac kut fah oayapa ipeis yurin Christ ke ma God El akoo nu sel; tuh kut fin wi Christ keok, kut fah oayapa welul in wolana lal.

Wolana Ke Pacl Fahsru

¹⁸ Nga lulalfongi mu ma kut keok kac in pacl se inge tiana ku in lumweyuk nu ke wolana su God El ac fah akkalemye nu sesr.

¹⁹ Ma orekla nukewa tawi ac salka in liye ke God El ac akkalemye lah su tulik natul.

²⁰ Tuh ma orekla nukewa mutawauk in wanginla sripa, tia ke lungse lalos sifacna, a ke lungse lun God. Tusruktu oasr na mwe finsrak se inge:

²¹ lah sie len, ma orekla nukewa ac fah aksukosokyeyukla liki ma su ac kulawi, ac ipeis ke sukosok wolana lun tulik nutin God.

²² Tuh kut etu lah oemeet me nwe inge, ma orekla nukewa sao ke ngal, oana ngal lun sie mutan su akola in isus.

²³ Tusruktu tia ma orekla mukena pa sao — kut su oasr Ngun lun God yorosr, oana mwe kite se meet lal nu sesr, kut oayapa sao in kut sifacna ke kut tupan tuh God Elan oru kut in ma natul, ac aksukosokyela manosr nufon.

²⁴ Tuh finsrak lasr uh pa molikutla. Na kut fin liye ma kut finsrak nu kac, na tia finsrak se pa inge, mweyen su ac finsrak nu ke ma su el liye tari?

²⁵ A kut fin finsrak nu ke ma su kut tia liye, kut ac mongfirasr in tupan.

²⁶ Oayapa, Ngun el tuku in kasrekut in munas lasr. Tuh kut tia etu lah kut ac pre fuka; Ngun El sifacna kwafe sin God kacsr ke pusren sasao ma wangin kas fal nu kac.

²⁷ Ac God, su liye insien mwet uh, El etu nunak lun Ngun, mweyen Ngun el kwafe sin God ke mwet lal, fal nu ke lungse lal.

²⁸ Kut etu tuh in ma nukewa, God El oru tuh in oasr wo tuku kac nu selos su lungse El, aok elos su El pangon fal nu ke sripa lal.

²⁹ Elos su God El sulela tari El oayapa srellosa tuh elos in oana Wen natul, tuh Wen el fah wounse inmasrlon mwet puspis wial.

³⁰ Ouinge elos su God El srele, El pangon; ac elos su El pangon, El aksuwosyelos ye mutal, ac El sang wolana lal nu selos.

Lungse Lun God In Christ Jesus

³¹ Kut fin nunku ke ma inge nukewa, mea kut ku in fahk? God El fin wi kut, su ku in lain kut?

³² Finne God, El tia sruokya Wen natul sifacna, a El kisakunul kacsr nukewa! El ase Wen natul nu sesr — ya El fah tia oayapa in sewowo in ase nu sesr ma nukewa?

³³ Su fah lusla mwet sulosolla lun God? God El sifacna fahkulosyak mu wangin mwatalos!

³⁴ Na fin ouingan, su fah luse losla? Tia Christ Jesus, su misa, ku wo in fahk mu el su akmoulyeyukyak liki misa, ac inge el muta lapo layot sin God ac kwafe kacsr nu sin God!

³⁵ Na su ku in srikutla liki lungse lun Christ? Ya mwe lokoalok, ku keok, ku kalya, ku masrinsral, ku sukasrup, ku mwe sensen, ku misa?

³⁶ Tuh oana Ma Simusla uh fahk,
 “Ke sripom kut lemla nu ke misa in pacl nukewa;
 Kut oana sheep su kokola in anwuki.”

³⁷ Mo, in ma inge nukewa yohk kutangla lasr in el su lungse kut!

³⁸ Tuh nga etu na pwaye lah wangin ma ku in srikutla liki lungse lal: tia misa ku moul, tia lipufan ku kutena ku inkusrao, tia ma oasr inge ku ma ac fah suku,

³⁹ tia ma oan lucng liki faclu, ku ma oan ten liki faclu — wangin sin ma orekla nukewa su ac fah

ku in srikutla liki lungse lun God, su ma lasr ke Christ Jesus Leum lasr.

9

God Ac Mwet Sulela Lal

¹ Nga kaskas pwayena. Nga ma lun Christ, ac nga tia kikiap. Nunak lun insiuk, su kolyuk sin Ngun Mutal, akpwayeye nu sik lah nga tia kikiap

² ke nga fahk lah nga arulana asor yohk, ac keok lun insiuk tia ku in wanginla

³ ke sripen mwet srahk sifacna, mwet Jew! Ke sripalos nga kena tuh ngan sifacna eisyuyang nu ye selnga lun God ac sriyukla liki Christ, fin ac tuh ku in kasrelos.

⁴ Elos mwet sulosolla lun God; El oru tuh elos in ma natul ac sang wolana lal nu selos; El oakiya wulela saok lal yorolos ac sang nu selos Ma Sap; alu pwaye oasr selos; elos eis wuleang puspis sin God;

⁵ elos tuku ke fwilin tulik nutin papa matu pwengpeng lun mwet Israel; ac Christ, ke el moul in luman mwet, el ma pac wialos. Lela God, su Leum fin ma nukewa, in kaksakinyuk nwe tok! Amen.

⁶ Nga tia fahk mu wuleang lun God tia akpwayeyuk; mweyen tia mwet Israel nukewa elos mwet sulosolla lun God.

⁷ Tia pac fwilin tulik nukewa natul Abraham pa tulik nutin God. Tuh God El fahk nu sel Abraham, "Isaac pa ac sot fwilin tulik nutum ma nga wuleot nu sum."

⁸ Kalmen ma se inge pa tulik ma isus ke ouiya lun mwet, elos tia pangpang tulik nutin God; a

tulik ma isusla ke sripen wuleang lun God, elos inge pa fwilin tulik na pwaye natul.

⁹ Mweyen wuleang lun God tuh orekla ke kas inge: “Ke pacl fal nga fah foloko, ac Sarah el fah oswela sie wen.”

¹⁰ Ac tia ma inge mukena. Tuh wen luo natul Rebecca eltal papa sefanna, su Isaac, papa matu tumasr.

¹¹ Meet liki eltal isusla ku oru kutena ma wo ku koluk, God El oru sulela lal sifacna ac akkalemeye lah siena sin tulik luo ah pa ac akfalye sripa lal.

¹² Ouinge El fahk nu sel Rebecca mu, “El su matu fah kulansupu el su fusr.” Na pa kalem lah sulela se inge orekla fal nu ke pang lun God, ac tia ke sripen kutena ma eltal oru.

¹³ Oana Ma Simusla uh fahk, “Nga tuh lungse Jacob, a nga tia lungse Esau.”

¹⁴ Na mea, kut ac fahk mu God El sesuwos? Mo, tiana ku.

¹⁵ Tuh El fahk nu sel Moses, “Nga fah kulang nu sin kutena su nga lungse kulang nu se; nga fah pakoten nu sin kutena su nga lungse pakomuta.”

¹⁶ Ke ma inge, ma nukewa orek fal nu ke kulang lun God, ac tia ke lungse ac orekma lun mwet.

¹⁷ Tuh Ma Simusla fahk nu sin tokosra lun acn Egypt, “Nga orekom in tokosra tuh nga fah orekmakin kom in akkalemeye ku luk, ac tuh pweng keik fah sulkakinyukelik fin faclu nufon.”

¹⁸ Ouinge, God El fin lungse kulang nu sin sie mwet, na El oru oana lungse lal, ac El fin lungse akupaye insien sie mwet, na El oru oapana.

Kasrkusrak Ac Kulang Lun God

¹⁹ Sahp sie suwos ac siyuk sik, “Fin ouinge, na efu ku God Elan nununku mwet uh ke ma koluk lalos? Mea, oasr mwet ku in lain lungse lun God?”

²⁰ Na su kom an, mwet kawuk luk, tuh kom in kaskas lain God? Sie ahlu orekla ke fohk kle tia ku in kusen siyuk nu sin mwet se ma oralla, “Efu ku kom oreyla in lumah se inge?”

²¹ Tuh mwet se ma orala ahlu sac, oasr suwohs lal in orekmakin kle sac oana lemlen lal, ac in oru ahlu luo ke srukwal in kle sefanna — sie ma nu ke len lulap mukena, ac sie ma in orekmakinyuk len nukewa.

²² In ouiya se pacna inge, God El tuh lungse akkalemye mulat lal, ac oru tuh ku lal in eteyuk. Tusruktu El arulana mongfisirasr in mutangalos su sripauk kasrkusrak lal, su El akola in kunau-selosla.

²³ Ac El oayapa lungse akkalemye kasrpen wolana lal, su El ase nu sesr su El pakomuta. Aok, El nuna akola meet tuh kut in eis wolana lal.

²⁴ Na kut pa mwet su El pangon uh, tia inmasr-lon mwet Jew mukena a oayapa inmasr-lon mwet sayen mwet Jew.

²⁵ Pa inge ma El fahk in book lal Hosea:

“Mwet su tia ma luk meet,
Nga fah pangon ‘Mwet Luk.’

Mutanfahl ma nga tia lungse meet,
Nga fah pangon ‘Mwet Kulo Luk.’

²⁶ Ac in acn se na ma fwackyng nu selos, ‘Kowos tia mwet luk,’

Elos ac fah pangpang wen nutin God mouL.”

²⁷ Ac Isaiah el fahkak ke mwet Israel mu: “Pisen mwet Israel finne arulana pukanten oana puk weacn uh, tusruktu mwet pu na selos ac fah moulla;

²⁸ tuh Leum El fah sa in wotela nununku lal ke faclu nufon.”

²⁹ Ac oana ke Isaiah el tuh fahk meet, “Leum God Kulana El funu tia filiya kutu sin mwet ke fwilin tulik natusr in moul na, kut lukun kunausyukla oana acn Sodom, ku oana acn Gomorrah.”

Pweng Wo Ma Pac Nu Sin Mwet Israel

³⁰ Na mea kut fah fahk? Mwet sayen mwet Jew, su tia srike elos in suwohs yurin God, aksuwosyeyuk elos ke sripen lulalfongi lalos;

³¹ a mwet sulosolla lun God, su tuh suk sie ma sap in aksuwosyalos yurin God, elos tiana konauk.

³² Ac efu ku ouinge? Mweyen elos nunku mu elos ac moulla ke sripen orekma lalos, ac tia ke sripen lulalfongi. Ke ma inge elos ikori fin “eot in tukulkul”

³³ su Ma Simusla kaskaskin:

“Liye, Nga likiya in Zion sie eot

Su fah oru mwet in tukulkul,

Sie eot su fah oru elos ikori.

Tusruktu elos su lulalfongi in el fah tiana toas-
rila.”

10

¹ Mwet lili ac lulu luk, ke insiuk nufon, nga kena ma lulap tuh mwet srahk fah ku in eis molela sin God! Ac nga arulana pre nu sin God kaclos!

² Nga ku in fahk lah elos arulana sang insialos nu sin God; tusruktu moniyuk lalos tia oakwuk ke etaok pwaye.

³ Elos tia etu ouiya ma God El aksuwosye mwet uh nu sel kac, a elos srike in oakiya ouiya lalos sifacna. Ouinge elos tia eisalosyang nu ke inkanek ma God El orekmakin in aksuwosye mwet uh nu ye mutal.

⁴ Tuh Christ el aksafyela ku lun Ma Sap, ouinge mwet nukewa su lulalfongi elos aksuwosyeyukla ye mutun God.

Molela Ma Nu Sin Mwet Nukewa

⁵ Moses el simusla kas inge ke ma mwet uh enenu in oru tuh elos in suwohs ye mutun God. El fahk mu, “Kutena mwet su akos ma sapkinyuk in Ma Sap fah mou.”

⁶ Tusruktu, pa inge ma simla in Ma Simusla ke ouiye aksuwosyeyukla ke sripen lulalfongi: “Kom fah tia siyuk sum sifacna, Su fah utyak nu in kusrao?” (su kalmac pa siyuk tuh Christ elan oatui).

⁷ “Kom fah tia pac siyuk, Su fah oatula nu yen laollana ye faclu?” (su kalmac pa in usalak Christ liki misa).

⁸ Na pa inge ma fwack uh: “Mwe fahkak lun God apkuran nu sum, in oalum ac oan insiom” — aok, pa inge kas ke lulalfongi ma kut luti kac uh.

⁹ Kom fin fahkak lemtulaok lah Jesus el Leum, ac lulalfongi ku lah God El akmouyalak liki misa, kom ac fah moulla.

¹⁰ Tuh ke lulalfongi lasr kut aksuwosyeyuk yurin God, ac kut eis moull ke sripen fahkak lasr.

¹¹ Ma Simusla uh fahk mu, “El su lulalfongi in el, fah tiana toasrla.”

¹² Kas inge ma nu sin mwet nukewa, mweyen wangin ekla inmasrlon mwet Jew ac mwet sayen mwet Jew. God sefanna El Leum lun mwet nukewa, ac El arulana akinsewowoyalos nukewa su pre nu sel.

¹³ Oana Ma Simusla uh fahk, “Elos nukewa su pang nu sin Leum fah moliyukla.”

¹⁴ Tusruktu elos ac pang nu sel fuka elos fin tia lulalfongi in el? Ac elos ac lulalfongel fuka elos fin tia lohng mwe luti kacl? Ac elos ac lohng mwe luti fuka fin wangin mwet fahkak nu selos?

¹⁵ Ac mwe fahkak ac sulkakinyuk fuka fin tia supweyukla mwet in sulkakin? Oana na ke Ma Simusla uh fahk, “Fuka woiyen tuku lun mwet su us pweng wo uh?”

¹⁶ Tusruktu tia mwet nukewa eis Pweng Wo. Isaiah sifacna el fahk, “Leum, su lulalfongi mwe fahkak lasr uh?”

¹⁷ Ke ma inge, mwet uh elos lulalfongi ke elos lohng mwe fahkak, ac mwe fahkak uh pa kas in luti ke Christ.

¹⁸ Inge nga siyuk: Ya pwaye lah elos tiana lohng kas ma fwackyak ah? Aok, elos lohng — tuh oana Ma Simusla fahk:

“Pusralos fahsrelik nu fin faclu nufon;

Kas lalos sun saflaiyen faclu.”

¹⁹ Nga sifilpa siyuk: Ku mwet Israel elos tia kalem? Mwet se oemeet in topuk pa Moses sifacna, su fahk:

“Nga fah orekmakin sie mutunfacl lusrongten

In oru mwet luk in sok;

Ac ke sie mutunfacl lalfon

Nga fah oru mwet luk in kasrkusrak.”

²⁰ Ac Isaiah el arulana pulaik ke el fahk mu,

“Elos su tia sukyu elos koneyuyak;

Nga sikyang nu selos su tia siyuk keik.”

²¹ A funu ke mwet Israel, Isaiah el fahk, “Nga asroela pouk len fon in paing mwet su likkeke ac seakos.”

11

Pakoten Lun God Nu Sin Mwet Israel

¹ Na nga siyuk: Ya God El sisle mwet lal sifacna? Mo, tia ku in ouingan! Nga sifacna nga sie mwet Israel, sie mwet in fwilin tulik natul Abraham, ac sie sin mwet in sruf lal Benjamin.

² God El tiana sisle mwet lal, su El nuna sulela ke mutawauk ah me. Kowos etu kas in Ma Simusla ma fahk ke Elijah el kwafe sin God lain mwet Israel.

³ El fahk, “Leum, elos onela mwet palu lom nukewa ac kunausla loang lom; nga mukena pa lula sin mwet palu uh, ac elos suk pac in uniyuwi.”

⁴ Na mea top lun God nu sel? God El fahk, “Nga filiya nu sik sifacna mwet itkosr tausin su tia alu nu sin Baal, sie god sutuu.”

⁵ Nuna lumah sacna nwe inge: oasr pisa na pu se lula selos su God El sulela ke sripen lungkulang lal.

⁶ Sulela lal uh ma na ke kulang lal, ac tia ke ma elos orala. Tuh sulela lun God fin ma ke sripen ma mwet uh oru, na wangin kalmen kulang lal.

⁷ Na mea? Mwet Israel tia konauk ma elos suk. A mwet na pu selos su God El sulela pa konauk; mwet saya ah tia lungse lohng pang lun God.

⁸ Oana ke Ma Simusla uh fahk, “God El oru elos in folosuwasla — elos nikanulosla ac wangin ma elos pula; nwe misenge elos tia ku in liye ku lohng.”

⁹ Ac David el fahk,
 “Finsrak in sruoh elos, ku srifusryuki elos ke kufwa lalos;
 Finsrak elos in ikori; lela elos in akkeokyeyuk!

¹⁰ Lela mutalos in lohrla tuh elos in koflana liye, Ac fintokolos in foingyak pacl nukewa.”

¹¹ Na nga siyuk: Ke mwet Jew elos tukulkul, ya elos ikori ac koflana sifil tuyak? Mo! Ke sripen elos oru ma koluk, pwanang molela tuku nu sin mwet sayen mwet Jew, tuh in oru mwet Jew in sok selos.

¹² Ma koluk lun mwet Jew uh pwanang insewowo lulap nu sin faclu, ac sukasrup in ngun lalos use insewowo lulap nu sin mwet sayen mwet Jew. Na ac lupa kac insewowo ac fah tuku ke pacl se mwet Jew nukewa weang!

Molela Nu Sin Mwet Sayen Mwet Jew

¹³ Inge nga kaskas nu suwos, mwet sayen mwet Jew: Ke lusen pacl nga sie mwet sap nu sin mwet sayen mwet Jew, nga kulo nu sin God ke orekma se inge su El kuneyuwi nu kac.

¹⁴ Sahp nga ac ku in oru mwet srahk sifacna in sok, na ke sripuk God El ac molelosla.

¹⁵ Tuh ke pacl God El ngetla liki mwet Jew, mutanfahl saya uh elos iweyukla nu sin God.

Na ac fuka, ke pacl se mwet Jew elos ac sifil folokinyukme uh? Ac fah oana sie mwet misa su sifil moulyak!

¹⁶ Ipin bread se oemeet uh fin itukyang nu sin God, na lof nufon soko ac ma pac lal; ac okan sak soko fin itukyang nu sin God, lesak kac uh ac ma pac lal.

¹⁷ Kipatla kutu lesak ke soko sak olive, na lesak se ke sak olive wet soko kupasryang in aolla. Kowos oana lesak ke sak olive wet uh; ac inge kowos ipeis ke moul lun sak olive sacnsan soko ah.

¹⁸ Ke ma inge, kowos tia enenu in kwase mwet su oana lesak uh kipatla. Efu ku kowos in konkin, ke lesak se na pa kowos. Kowos tia akkeye oka uh, a oka uh akkeye kowos.

¹⁹ Na sahp sie suwos ac fahk, “Aok, lesak uh kipatla in sakunla acn sik.”

²⁰ Pwaye. Lesak uh kipatla ke sripen elos tiana lulalfongi, ac kowos kupasryang ke sripen kowos lulalfongi. Tusruktu nik kowos fulatak insiowos kac; a kowos in sensen.

²¹ God El fin tia molela mwet Jew, su oana lesak na pwaye ke sak soko ah; ya kowos nunku mu El ac molikowosla?

²² Inge kut ku in liye luman kulang ac luman upa lun God. El upa nu selos su oru ma koluk, tusruktu El kulang nu suwos — kowos fin mutana ye kulang lal. A kowos fin tia, kowos ac fah kipatla pac.

²³ Ac mwet Jew fin sista selulalfongi lalos, elos ac fah folokinyukyang nu yen elos muta we meet; mweyen God El ku in oru ouinge.

24 Kowos mwet sayen mwet Jew, kowos oana luman sie lesak ke sak olive wet ma kipatla, na itukyang kowos nu ke soko sak olive sacnsan. Mwet Jew uh elos oana sak sacnsan soko ah, na kalem lah ac arulana fisrasr God Elan kapsreni lesak kipatla inge nu ke sropo lalos sifacna.

Pakoten Lun God Nu Sin Mwet Nukewa

25 Mwet lulalfongi wiuk, oasr sie ma pwaye su tia eteyuk kac meet, ac inge nga lungse kowos in etu kac, tuh ac fah karingin kowos liki nunak in nunku mu kowos lalmwetmet. Ma se inge pa: inse upa lun kutu sin mwet Israel ac tia ma nwe tok, a ac fah oanna nwe ke pacl se mwet sayen mwet Jew nukewa tuku nu yurin God, fal nu ke pisa se El nuna pakiya.

26 Na pa inge luman inkanek in molela nu sin mwet Israel nukewa. Oana Ma Simusla uh fahk, "Mwet Lango ac fah tuku Zion me

Ac eela ma koluk nukewa liki fwilin tulik natul Jacob.

27 Nga fah oru wuleang ku se inge yorolos
Ke pacl se nga eisla ma koluk lalos."

28 Ke sripen mwet Jew elos pilesru Pweng Wo, elos mwet lokoalok lun God, ac ma inge tuh wo nu suwos, mwet sayen mwet Jew. Tusruktu ke sulela lun God, elos mwet kawuk lal ke sripen wuleang lal yurin papa matu tumalos.

29 Tuh God El tia ekulla nunak lal kaclos su El sulela ac su El akinsewowoye.

30 Ac funu kowos, mwet sayen mwet Jew; kowos tuh seakos God in pacl meet ah, a inge kowos eis pakoten sin God ke sripen seakos lun mwet Jew.

³¹ In ouiya sacna, ke sripen pakoten ma kowos eis, mwet Jew elos seakos God inge, in pwanang elos in mau eis pakoten lun God.

³² Tuh God El oru mwet nukewa in mwet kapid ke sripen seakosten lalos, tuh El fah ku in fahkak pakoten nu selos nukewa.

Kaksakin God

³³ Fuka lupan kasrpen lungkulang lun God! Fuka loaliyen lalmwetmet ac etauk lal! Su ku in aketeya oakwuk lal? Su ku in kalem ke inkaneke lal?

³⁴ Oana Ma Simusla uh fahk,
 “Su etu nunak lun Leum God?
 Su ku in sang kas in kasru nu sel?”

³⁵ Su na sang kutena ma nu sin God
 Tuh Elan sifil akfalye?”

³⁶ Tuh El pa orala ma nukewa, ac El pa karingin ma nukewa, ac El orekmakin ma nukewa nu ke sripa lal. Fal in kaksakinyuk El ma pahtpat! Amen.

12

Moul In Kulansap Nu Sin God

¹ Ke ma inge, mwet lili ac lulu, ke sripen pakoten lulap lun God nu sesr, nga kwafe suwos: kowos in eiskowosyang sifacna nu sin God oana sie mwe kisa moul ac mutal ac mwe akinsewowoyel. Pa inge ouiye alu pwaye ma fal kowos in oru.

² Kowos in tia etai luman moul lun mwet factu, a kowos in ekla ke sripen God El arulana aksasuye nunak lowos. Na kowos fah ku in

etu ma lungse lun God — ma su wo, ac mwe akinsewowoyel, ac suwoswoslana.

³ Ke sripen mwe kite kulang lun God nu sik, nga fahk nu suwos nukewa: kowos in tia sifacna nunku mu kowos fulat liki mwet ngia, a kowos in pusisel in nunak lowos, ac tuni ouiyeen moullowos fal nu ke lupan lulalfongi ma God El asot nu suwos.

⁴ Oasr lah puspis in sie mano, ac kais sie lah inge tia oana sie orekma lalos.

⁵ In ouiya se pacna inge, kut finne mwet puspis, kut mano sefanna ke kut ma sefannala yurin Christ, ac kut nukewa akupasri, oana kais sie lah ma tia oana sie ke sie mano.

⁶ God El ase kais sie mwe kite nu sesr su tia oana sie, na kut in orekmakin mwe kite inge fal nu ke kulang ma God El ase nu sesr. Kut fin ku in fahkak kas lun God, kut enenu in oru fal nu ke lulalfongi ma oasr yorosr.

⁷ Kut fin ku in kulansapu mwet, kut enenu in kulansap; kut fin ku in luti, kut enenu in luti;

⁸ kut fin ku in akkeye insien mwet, kut enenu in akkeyalos. Fin oasr yurin sie mwet ma el ku in sang kasru mwet ngia, lela elan sang in yohk. Kutena mwet su kol, elan oru ke kuiyal. Kutena mwet su oru mwe kulang lal, lela elan oru ke inse engan.

⁹ Kowos in lungse ke inse pwaye. Kwase ma koluk, ac sruokya ku ma wo.

¹⁰ Kowos in arulana lungse sie sin sie oana mwet lili ac lulu in Christ, ac kowos in engan in akfulatye sie sin sie.

¹¹ Kowos in alken in orekma ac tia alsrangesr, ac insianaung in kulansupu Leum.

¹² Engan in finsrak, mongfirasr in keok, ac sikalani in pre.

¹³ Sang ma lowos in kasru mwet wiowos in lulalfong su oasr enenu la, ac paing mwet sac nu in lohmu suwos.

¹⁴ Siyuk sin God Elan akinsewowoyalos su oru koluk nu suwos — aok, siyuk Elan akinsewowoyalos ac tia selngawelos.

¹⁵ Engan yorolos su engan; tung yorolos su tung.

¹⁶ Kowos in nunku ke mwet nukewa oana sie. Kowos in tia inse fulat, a kowos in engan in oru orekma pusisel.* Kowos in tia sifacna nunku mu kowos lalmwetmet.

¹⁷ Fin oasr kutena mwet oru ma koluk nu suwos, kowos in tia folokin nu sel ke ma koluk. Srike in oru ma su wo ye mutun mwet nukewa.

¹⁸ Kowos in oru kuiyowos nufon tuh kowos in moum misla yurin mwet nukewa.

¹⁹ Mwet kawuk luk, kowos in tia foloksak, a lela God Elan multikin. Tuh Ma Simusla uh fahk, “Leum God El fahk, Ma luk in foloksak; nga fah folokin molin ma koluk.”

²⁰ A kowos in oru oana Ma Simusla uh fahk: “Mwet lokoalok lom fin masrinsral, sang ma nal; el fin malu, sang kof nimal; tuh ke kom oru ouinge kom arulana akmwekinyalla.”†

---

* **12:16 engan in oru orekma pusisel:** ku “kawuk nu sin mwet pusisel”. Kalmac luo inge oana sie in kas Greek. † **12:20 kom arulana akmwekinyalla:** pa inge kalmen soakas Hebrew se ma fahk mu, “kom elosak molut in e fin sifal”.

21 Nik kom lela ma koluk in kutangkomla, a kom in kutangla ma koluk ke ma wo.

13

Ma Kunasr Nu Sin Mwet Kol Fin Acn Uh

¹ Mwet nukewa enenu in akos mwet kol fin acn uh, mweyen God mukena pa sang ku nu sin mwet inge, ac wal fulat inge ma oakwuk sin God.

² Mwet se fin lain ku lun acn uh el lain oakwuk lun God; ac el sifacna oru in nununkeyuk el.

³ Elos su oru ma wo elos tia sangeng sin mwet kol fin acn uh, a elos na su oru ma koluk. Kom fin lungse in tia sangeng sin mwet kol fulat, na oru ma wo, ac el ac fah kaksakin kom,

⁴ mweyen el mwet kulansap lun God in akwoye kom. Tusruktu kom fin orekma koluk, fal kom in sangeng sel mweyen oasr suwohs lal in kai kom. El mwet kulansap lun God, ac el akkalemye mulat lun God nu selos su orekma koluk.

⁵ Ke sripa se inge kowos enenu in akos mwet kol fin acn uh — tia ke sripen kowos sangen ke kaiyuk lun God mukena, a mweyen kowos sifacna etu insiowos lah pa inge ma suwohs.

⁶ Pa pac inge sripa se ma pwanang kowos in moli tax, mweyen mwet kol fin acn uh elos orekma nu sin God ke elos akfalye ma kunalos.

⁷ Ke ma inge, kowos in akfalye kutena kain in tax ma oakwuk nu suwos in moli; ac akkalemye akfulat ac sunak lowos nu selos nukewa.

Ma Kunasr Nu Sin Sie Sin Sie

⁸ Kowos in tia soemoul nu sin kutena mwet — soemoul sefanna ma oasr yuruwos pa lungse sie

sin sie. El su lungse mwet ngia el akfalye Ma Sap lal Moses.

⁹ Ma sap uh fahk: “Nik kom kosro; nik kom akmas; nik kom pisrapasr; nik kom rapku” — ma inge nukewa, ac kutena ma sap saya, tukeni oan ye ma sap sefanna: “Kom fah lungse mwet tulan lom oana ke kom lungse kom sifacna.”

¹⁰ Kom fin lungse sie mwet, kom ac tiana orekma koluk nu sel; ke ma inge lungse el mwe akfalye nufon ma sapkinyuk in Ma Sap uh.

¹¹ Kowos enenu in oru ouinge, mweyen kowos etu lah pacl fuka inge: pacl in ngutalik liki motul. Tuh pacl se God El ac fah molikutla fototo me in pacl inge, liki ke kut tufahna mutawauk in lulalfongi ke Jesus Christ.

¹² Fong uh akuran in safla, ac len uh apkuran me. Lela kut in tila oru orekma lun lohsr uh, ac lela kut in srukak kufwen mwe mweun lun kalem.

¹³ Lela ouiyen moul lasr uh in suwohs, oana mwet su moul in kalem lun len — tia oror koluk ku sruhi, tia oru elahn kosro ku kutena lumah fohkfok, tia pac anwuk ku sok.

¹⁴ A kowos in eis Leum Jesus Christ tuh in oana mwe loeyuk lun mweun, ac tia sifil suk in akfalyela ma kena lun ikwa.

14

Nimet Nununku Mwet Lulalfongi Wiowos

¹ Eisal su munas in lulalfongi, ac nimet akukuin yorol ke nunak na lal sifacna.

² Lulalfongi lun kutu mwet uh oru elos kang kain mongo nukewa, tusruktu kutu mwet su

munas in lulalfongi lalos elos kang fokinsak ac fokin acn uh a elos tia mongo ikwa.

³ Mwet se ma kang kain mwe mongo nukewa elan tia akkolukye mwet se ma mongo fokinsak mukena; ac el su mongo fokinsak mukena elan tia nununkal su kang kain mongo nukewa; tuh God El in sewowo kac tal kewa.

⁴ Su kom an ku kom in nununku mwet kulansap lun siena mwet? Ma na lun mwet kacto lal sifacna in fahk lah ma el oru uh suwohs ku tia. Ac el fah oru in suwohs, mweyen God El ku in kasrel.

⁵ Sie mwet el ac nunku mu oasr len se oa liki len ngia, a sie pacna mwet el nunku mu len nukewa oana sie. Kais sie mwet in sifacna sulela sel lah mea nunak lal kac.

⁶ Kutena mwet su aksaokye sie len liki sie, el oru in akfulatye Leum God. Kutena mwet su kang kutena kain mwe mongo, el oru in akfulatye Leum God, mweyen el sang kulo nu sin God kac. Kutena mwet su tia kang kutena kain mwe mongo, el oru in akfulatye Leum God, ac el sang kulo nu sin God kac.

⁷ Wangin sie sesr moul na nu sel sifacna; oayapa wangin sie sesr misa nu sel sifacna.

⁸ Kut fin moul, kut moul nu sin Leum; ac kut fin misa, kut misa pac nu sin Leum. Ouinge kut fin moul ku misa, kut ma lun Leum.

⁹ Tuh Christ el misa ac moulyak tuh elan Leum lun mwet moul ac mwet misa.

¹⁰ Na efu ku kutu suwos nununku mwet wiowos in lulalfongi? Ac efu ku kutu suwos akkolukye mwet wiowos in lulalfongi? Kut nukewa fah tu ye mutun God in nununkeyuk sel.

11 Tuh Ma Simusla uh fahk,
 “Leum El fahk, in oana ke nga pa God moul,
 Mwet nukewa ac fah sikukmutunte ye mu-
 tuk,
 Ac kais sie mwet fah fahkak lemtulauk lah
 nga pa God.”

12 Ke ma inge, kais sie sesr ac fah sifacna
 fahkulak ye mutun God.

Nimet Oru Mwet Lulalfongi Wiowos In Ikori

13 Ke ma inge, kut in tia sifil nununku sie sin
 sie, a kowos in sifacna sulela in tia oru kutena ma
 su ac aktukulkulye mwet wiowos in lulalfongi,
 ku oru tuh elos in putatyang nu ke ma koluk.

14 Kupasr luk nu sin Leum Jesus oru nga etu
 na pwaye lah wangin mwe mongo ma sufal in
 mongo. A mwet se fin lulalfongi mu oasr mwe
 mongo tia fal in mongo, na mwe mongo sac ac
 koluk nu sel.

15 Kom fin aktoasrye sie sin mwet wiom in
 lulalfongi ke sripen mwe mongo su kom kang,
 na kom tila kolyuk ke lungse. Nik kom lela mwe
 mongo ma kom kang in akkolukyela sie mwet su
 Christ el misa kac!

16 Nik kom oru kutena ma su ac pwanang ma
 kom nunku mu wo uh in mwe akkolukyeyuk sin
 mwet ngia.

17 Tuh Tokosrai lun God tia ma ke mwe mongo
 ac mwe nim, a ke suwoswos, misla, ac engan, su
 kut eis sin Ngun Mutal.

18 Ke sie mwet el kulansupu Christ in ouiya
 inge, el akinsewowoye God, ac mwet uh inse-
 wowo pac sel.

¹⁹ Ke ma inge, kut enenu in suk ma su ac orala misla pacl nukewa, oayapa ma su ac kasru in akkeye sie sin sie.

²⁰ Nikmet kunausla ma God El oru ke sripen na mwe mongo. Mwe mongo nukewa kowos ku in kang, tusruktu tia wo in kang kutena mwe mongo ma ac oru mwet saya uh in putatyang nu in ma koluk.

²¹ Ma se ma ac wo in orek uh pa in karinganang in tia mongo ikwa, ku nim wain, ku oru kutena ma ac pwanang mwet wiowos in lulalfongi in ikori kac.

²² Ke ma inge, ma kom lulalfongi ke ouiya inge ma na inmasrlom sifacna ac God. Insewowo mwet se su tia pula mu oasr mwata nu sel ke pacl se el oru kutu ma el nunku mu suwohs!

²³ Tusruktu fin oasr alolo lal ke ma el kang, God El nununkal ke pacl se el kang, mweyen ma el oru uh tia ma ke lulalfongi. Ac kutena ma su tia ma ke lulalfongi, ma inge koluk.

15

Akinsewowoye Mwet Ngia Ac Tia Kowos Sifacna

¹ Lulalfongi lasr fin ku, na kut in kasrelos su munas ke ma toasr lalos. Kut in tia srike in akinsewowoye kut sifacna,

² a kais sie sesr in akinsewowoye mwet wiasr in lulalfongi, ac oru ma ac wo nu selos tuh in mwe akkeyalos in lulalfongi lalos.

³ Finne Christ, el tuh tia moull in akinsewowoyal sifacna. A oana Ma Simusla fahk, "Kas in akkoluk lun mwet keim, putati nu fuk."

⁴ Ma nukewa su simla in Ma Simusla uh ma in luti kut, tuh ke sripen mongfirasr ac pulaik ma kut eis kac, oru in oasr finsrak lasr.

⁵ Ac lela God, su sessesla ke mongfirasr ac mwe akkeye, Elan oru tuh kowos in inse sefanna ke kowos fahsr tukun mwe srikasrak lun Christ Jesus,

⁶ tuh kowos nukewa fah tukeni ke pusra sefanna in kaksakin God ac Papa tumun Leum lasr Jesus Christ.

Wosasu Nu Sin Mwet Sayen Mwet Jew

⁷ Oana ke Christ el eis kowos, kowos in oayapa eis sie sin sie nu inmasrlowos, tuh ouinge kowos akfulatye God.

⁸ Tuh nga fahk nu suwos lah Christ el tuku oana sie mwet kulansap nu sin mwet Jew in akkalemye oaru lun God, ac in akpwayei wuleang lal nu sin papa matu tumalos,

⁹ oayapa in oru tuh mwet sayen mwet Jew elos in kaksakin God ke pakoten lal. Oana Ma Simusla fahk,

“Ke ma inge, nga fah kaksakin kom inmasrlon mutanfahl uh;

Nga fah onkakin on in kaksak nu sum.”

¹⁰ Ma Simusla sifilpa fahk,

“Kowos, mwet sayen mwet Jew, in enganak yurin mwet lun God!”

¹¹ Ac sifilpa fahk,

“Kaksakin Leum, kowos mutanfahl nukewa;
Kaksakinul, kowos mwet nukewa!”

¹² Isaiah el oayapa fahk,

“Sie sin fita natul Jesse fah sikyak;
 El ac tuku in leumi mwet sayen mwet Jew,
 Ac elos fah fliya finsrak lalos in el.”

¹³ Lela God, su sessesla ke finsrak, Elan oru tuh kowos in tingtingi ke engan ac misla ke sripen lulalfongi lowos in El, tuh finsrak lowos fah yokyokelik ke ku lun Ngun Mutal.

Sripa Se Sis Paul El Sim Ke Pulaik

¹⁴ Mwet lili ac lulu, nga lulalfongi mu pwaye kowos sessesla ke ma wo, ac yohk pac etauk yuruwos, ac kowos ku in luti sie sin sie.

¹⁵ Tusruktu in leta se inge nga pulaikna in fahkak kutu sripa su nga enenu in akesmakinye kowos kac. Nga pulaik in kaskas ke sripen kunokon fulat ma God El ase nu sik,

¹⁶ tuh nga in sie mwet kulansap lun Christ Jesus in orekma yurin mwet sayen mwet Jew. Nga kulansap oana sie mwet tol in luti ke Pweng Wo sin God me, in oru tuh mwet sayen mwet Jew fah ku in oana sie mwe kisa su God El insewowo kac, su Ngun Mutal el akmutalyela nu sin God.

¹⁷ Ke sripen asruoki luk yurin Christ Jesus, nga ku in konkin ke kulansap luk nu sin God.

¹⁸ Nga ac tia pulaik in kaskas ke kutena ma sayen ma Christ el oru keik in kolma mwet sayen mwet Jew tuh elos in akos God. Ma inge sikyak ke sripen kas luk ac orekma luk,

¹⁹ ke sripen mwenmen ac mwe akul, ac ke ku lun Ngun lun God. Ouinge, in fufahsryesr loeloes luk, apneni acn Jerusalem lac nwe ke sun facl

Illyricum, nga sulkakinelik Pweng Wo ke Christ yen nukewa.

²⁰ Finsrak yohk luk pacl nukewa pa nga in sulkakinelik Pweng Wo in acn ma soenna lohng ke Christ, tuh nga in tia musa fin pwelung se ma oakwuki sin siena mwet.

²¹ Oana Ma Simusla fahk,

“Ma su tia fwackyuk nu selos, elos fah liye,
Ac elos su soenna lohng fah kalem kac.”

Akoo Lal Paul In Som Nu Rome

²² Pacl puspis ikolyuk nga tuh nga in tia fahsrot nu yuruwos.

²³ A inge, ke nga aksafyela orekma luk in acn inge, ac oayapa ke sripen yac puspis nga kena fahsrot liye kowos,

²⁴ nga finsrak in orala inge ke nga ac som nu Spain. Nga ke osun nu suwos, ac tukun nga aengani yuruwos ke pacl fototo, nga finsrak kowos in kasreyu ke inkanek luk nu Spain.

²⁵ Tusruktu, inge nga ac som nu Jerusalem in us mwe lung nu sin mwet lun God in acn we.

²⁶ Tuh church in acn Macedonia ac Achaia elos sifacna sulela in oru mwe kite lalos in kasru mwet sukasrup inmasrlon mwet lun God in acn Jerusalem.

²⁷ Sulela se inge ma na lalos sifacna; tusruktu elos ac nuna enenu na in oasr kasru lalos nu sin mwet Jew we. Mweyen mwet Jew elos tuh kasru mwet sayen mwet Jew ke mwe in sewowo lun ngun ma oasr yorolos, ouinge fal tuh mwet sayen mwet Jew in sang mwe in sewowo lun faclu ma oasr yorolos in kasru mwet Jew.

²⁸ Pacl se nga ac aksafyela ma se kunuk inge, ac sang nu selos mani nukewa ma orekeni lalos, na nga ac mukuiyak som nu Spain, ac nga akoo nga in tuiwin yuruwos ke inkanek luk nu we.

²⁹ Ke pacl se nga ac sun kowos, nga etu lah kowos fah eis mwe in sewowo puspis sin Christ.

³⁰ Ke sripen lulalfongi lasr in Leum lasr Jesus Christ, ac ke sripen lungse su Ngun Mutal ase nu sesr, nga kwafe suwos, mwet lili luk, kowos in wiyu pre akoaruye nu sin God keik.

³¹ Pre tuh God Elan liyeyuyang liki poun mwet selulalfongi in acn Judea, ac tuh orekma luk in Jerusalem in ku in mwe in sewowo nu sin mwet lun God we.

³² Ac, fin ou lungse lun God, nga fah fahsrot nu yuruwos ke engan ma lulap, ac nga fah eis ku sasu ke pacl nga mongla yuruwos.

³³ Lela tuh God, su ase misla nu sesr, Elan wi kowos nukewa. Amen.

16

Kas In Painguk Nu Sin Kais Sie Mwet Christian

¹ Nga lungse tukakunul Phoebe, sie mutan su mwet kol ke church in acn Cenchreae.

² Eisal nu inmasrlowos Inen Leum, oana ma fal mwet lun God in oru nu sin sie sin sie, ac kasrel ke kutena enenu lal suwos; tuh el kulang nu sin mwet puspis, ac oayapa nu sik.

³ Sang lung luk nu sel Priscilla ac Aquila, mwet wiyu orekma in kulansupu Christ Jesus.

⁴ Eltal pilesrالا moul laltal keik. Nga tarila seltal — ac tia nga mukena, a oayapa church nukewa lun mwet sayen mwet Jew uh wi pac.

⁵ Oayapa sang lung luk nu sin mwet in church su tukeni in lohm seltal.

Lung luk pac nu sel Epaenetus, mwet kawuk saok luk. El mwet se oemeet in acn Asia su lulalfongi in Christ.

⁶ Lung luk nu sel Mary, su arulana oaru in orekma keiwos.

⁷ Paingul pac Andronicus ac Junias, mwet Jew wiuk su tuh wiyu muta in presin. Eteyuk eltal yohk inmasrion mwet sap, ac eltal weang mwet Christian meet likiyu.

⁸ Lung luk nu sel Ampliatus, kawuk fototo luk su wiyu lulalfongi in Leum.

⁹ Oayapa lung luk nu sel Urbanus, su wi kut orekma in kulansupu Christ, ac nu sel Stachys, mwet kawuk luk.

¹⁰ Paingul Apelles, su arulana kalem moniyuk lal nu sin Christ. Paingulos pac mwet in sou lal Aristobulus.

¹¹ Lung luk nu sel Herodion, sie mwet Jew wiasr, ac nu sin mwet Christian in sou lal Narcissus.

¹² Lung luk nu sel Tryphaena ac Tryphosa, su orekma in kulansapu Leum, ac oayapa nu sel Persis, mwet kawuk saok luk su oru orekma yohk pac nu sin Leum.

¹³ Sang pac lung luk nu sel Rufus, su ouiyen orekma lal nu sin Leum arulana pwengpeng, ac nu sin nina kial, su oana nina se pac nu sik.

¹⁴ Lung luk nu sel Asyncritus, Phlegon, Hermes, Patrobas, Hermas, ac mwet Christian nukewa yorolos.

¹⁵ Paingul Philologus ac Julia, oayapa Nereus ac mutan se wial, ac Olympas ac mwet lun God nukewa su welulos.

¹⁶ Kowos in paing sie sin sie ke lungse pwaye lowos. Church lun Christ nukewa supwaot lung lalos nu suwos.

Kusen Wilwil Safa

¹⁷ Mwet lili ac lulu, nga kwafe nu suwos: taranulos su pwanang in oasr srisri, su furokla lulalfongi lun mwet, ac elos kaskas lain mwe luti su kowos eis. Nimet welulos!

¹⁸ Tuh elos su oru ouiya ingan elos tia kulan-supu Christ, Leum lasr, a elos kulansupu mwel lalos sifacna. Ke kas in aklukuk ac eyeinse lalos elos kiapu mwet ma srik etauk la.

¹⁹ Mwet nukewa lohng tari ke inse pwaye lowos nu ke Wosasu, ac ke sripa se inge nga engan keiwos. Nga kena kowos in lalmwetmet ke ma su wo, a in wangin mwatuwos ke ma koluk.

²⁰ Ac God, su ase misla nu sesr, fah sa in itungilya Satan ye niowos.

Lungkulang lun Leum lasr Jesus in wi kowos.

²¹ Timothy, mwet wiyu orekma, el supu lung lal nu suwos. Lucius, Jason, ac Sosipater, mwet Jew wiasr, elos wi pac supu lung lalos nu suwos.

²² Nga, Tertius, nga pa simis kas lal Paul ke leta se inge, ac nga wi pac paing kowos in Leum.

²³ Gaius el paing kowos. El pa nga muta yoro, ac mwet in church yenu elos toeni in lohm sel. Erastus, mwet liyaung mani lun siti se inge, oayapa Quartus, mwet lili wiasr, eltal paing kowos. [

²⁴ Lungkulang lun Leum lasr Jesus Christ in wi kowos nukewa. Amen.]

Pre In Kaksak Aksafye

²⁵ Lela kut in kaksakin God! El pa oru kowos in tu ku in lulalfongi lowos, fal nu ke Pweng Wo su nga luti kowos ke Jesus Christ, ac fal pac nu ke ma pwaye su tia eteyuk ke fwil puspis somla.

²⁶ Tusruktu, inge ma pwaye sac fwackyuk lemtulauk ke sripen ma simusla lun mwet palu; oayapa mweyen God, su moul ma pahtpat, El sap in akkalemeyeyuk nu sin mutanfahl nukewa, tuh mwet nukewa in ku in lulalfongi ac akos.

²⁷ Ke sripen ma Jesus Christ el oru, lela kut in kaksakin God sefanna, su mukena pa lalmwetmet, nwe tok ma pahtpat! Amen.

BIBLE MUTAL
The Holy Bible in the Kosraean language of the
Federated States of Micronesia

Public Domain

Language: Kosrae (Kosraean)

Translation by: Elizabeth Baldwin

This work is in the Public Domain because the copyright has expired.

2024-02-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 15 May 2025 from source
files dated 15 May 2025

99b9ee8b-e11a-50e3-9551-ad142716d37a